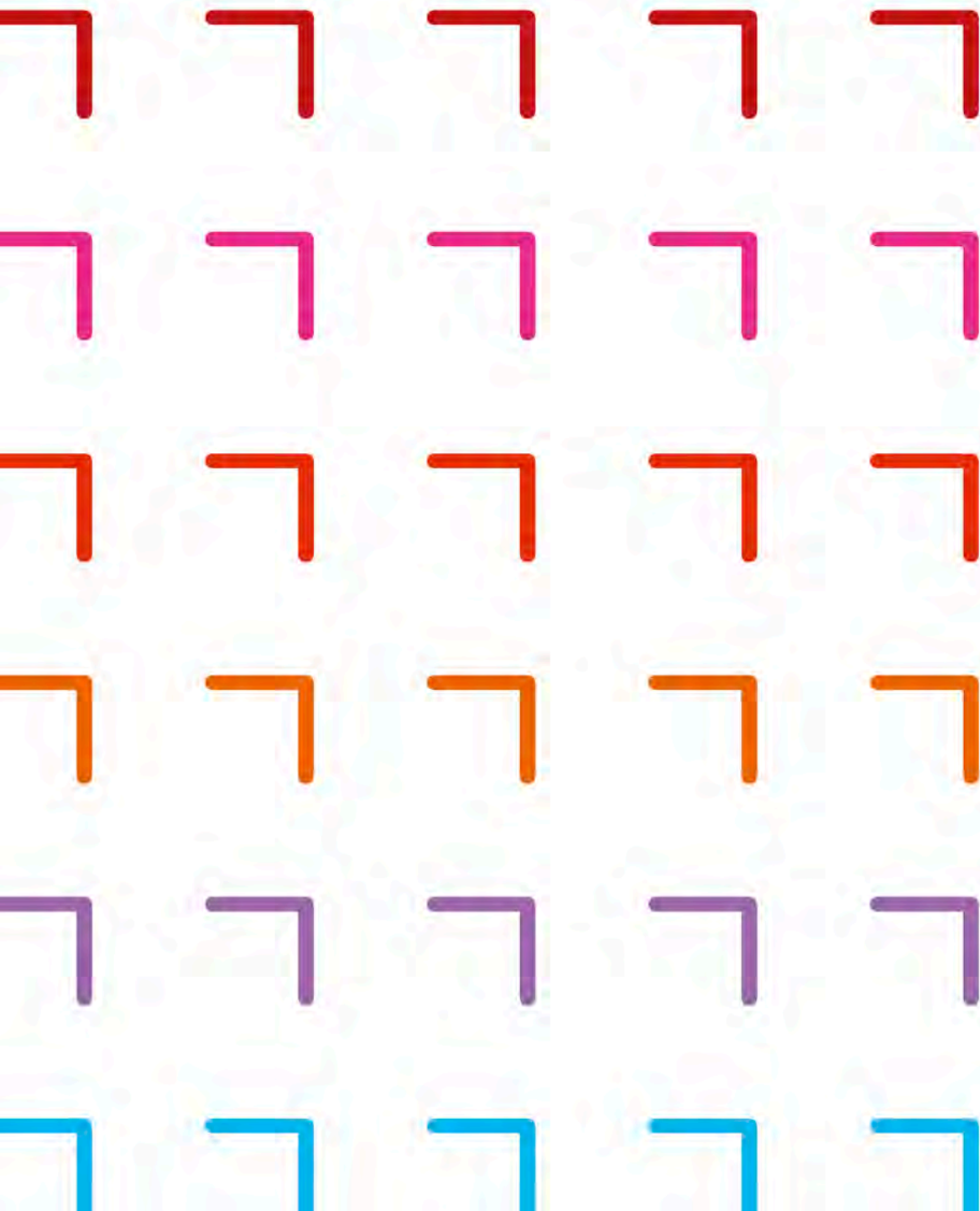

ADVIES 178
EINDRAPPORT
INNOVATIEREGIEGROEP
ECO-INNOVATIE
22 NOVEMBER 2012

ADVIES 178
EINDRAPPORT
INNOVATIEREGIEGROEP
ECO-INNOVATIE
22 NOVEMBER 2012

INHOUD

SITUERING

ADVIES

CLUSTER ONDERWIJS EN CIVIL SOCIETY

CLUSTER REGELGEVING

CLUSTER INNOVATIE- EN INVESTERINGSINSTRUMENTARIUM

SITUERING

Op 8 december 2011 ontving de VRWI van minister van Innovatie Ingrid Lieten de opdracht om een innovatieregiegroep (iRG) 'Eco-innovatie' op te starten. De iRG's hebben tot doel een beleidsadvies te formuleren 'met een menu van mogelijke beleidsacties, ingebed in een Strategische Innovatie Agenda (SIA)'.

Het eindrapport van de iRG Eco-innovatie werd voorgesteld aan de VRWI in de raadszitting van 25 oktober 2012. Conform de vastgelegde procedure, heeft de VRWI een bespreking gevoerd over dit rapport tijdens de zittingen van 25 oktober en 22 november 2012. Deze besprekingen hebben geleid tot voorliggend advies.

Dit advies moet samen worden gelezen met het eindrapport van de iRG Eco-innovatie.

ADVIES

1. De VRWI onderschrijft de aanbevelingen die worden gemaakt in het eindrapport van de iRG Eco-innovatie. Tevens steunt de Raad de visie dat Eco-innovatie wezenlijk moet bijdragen aan het uitbouwen van een concurrentiële voorsprong voor Vlaanderen. Hierbij moet rekening worden gehouden met de internationale en Europese context. Bovendien moet er voldoende ruimte worden gelaten aan alle actoren, in het bijzonder het bedrijfsleven en de kmo's, om de nodige transitie door te kunnen maken.

2. De VRWI spreekt zijn waardering uit voor het werk van de iRG Eco-innovatie. Gezien de diversiteit in de samenstelling van de groep, is het een sterke prestatie dat de groep erin geslaagd is tot een consensus te komen, zonder dat dit tot een verwatering van haar eindrapport en haar beleidsaanbevelingen heeft geleid.

De VRWI merkt hierbij op dat het samenbrengen van experts uit verschillende geledingen van de maatschappij met uiteenlopende visies in een constructieve omgeving resulteert in 'out-of-the-box'-denken. Dit vormt een van de sterktes van de innovatieregiegroepen. Voor deze iRG heeft dit geleid tot een aantal nieuwe en onverwachte beleidsaanbevelingen.

3. De VRWI merkt op dat het moeilijk blijft om af te bakenen wat nu precies onder eco-innovatie wordt verstaan. Eco-innovatie is duidelijk van toepassing in vele – zo niet alle – economische sectoren. Eco-innovatie is met andere woorden horizontaal of transversaal: sector- en domeinoverschrijdend.

De VRWI stelt vast dat deze transversaliteit een eenduidige interpretatie van het innovatieknooppuntenbeleid bemoeilijkt. De verschillende knooppunten zijn moeilijk van elkaar af te bakenen, vermits sommige knooppunten verticaal zijn en andere eerder horizontaal. Dit geldt in het bijzonder voor Groene Energie en Eco-innovatie. De minister van Innovatie heeft de VRWI gevraagd om twee afzonderlijke innovatieregiegroepen op te richten, respectievelijk voor Groene Energie en Eco-innovatie. Nochtans wordt groene energie in alle internationale studies beschouwd als een onderdeel van eco-innovatie.

Duurzame metaalproductie, duurzame mobiliteit, ... - dit valt allemaal onder de noemer eco-innovatie. In dat opzicht stelt de Raad dat alle vorige innovatieregiegroepen (Automotive, Duurzame Chemie, Sociale Innovatie) ook een eco-element omvatten. Het is nu eenmaal een feit dat in de huidige context geen enkele sector nog een nieuwe activiteit kan opstarten zonder het eco-element mee op te nemen.

CLUSTER ONDERWIJS EN CIVIL SOCIETY

4. De VRWI onderschrijft volledig de vaststelling van de iRG dat de transitie naar een groene economie een aantal nieuwe competenties vereist en dat hiervoor de nodige vorming in het onderwijs moet aangereikt worden. De VRWI stelt zich wel vragen bij de aanbeveling van de iRG dat hiervoor nieuwe masters zouden moeten ontwikkeld worden. Gezien de wildgroei van masters in Vlaanderen, stelt de Raad dat in eerste instantie bestaande masters moeten worden bijgestuurd richting eco-innovatie, door relevante specialisaties te ontwikkelen en de nodige vakken aan te bieden. Dit laat toe om een groot aantal studenten het eco-denken eigen te maken. De VRWI stelt niet dat het ontwikkelen van nieuwe masters de facto moet uitgesloten worden. Voor het oprichten van nieuwe masters bestaan procedures, welke hier – net als in alle andere gevallen – moeten gevolgd worden.

Bij het herbekijken van het landschap aan masters moet ook altijd de vraag gesteld worden of er bestaande masters zijn die moeten afgeschaft worden.

5. De VRWI sluit zich aan bij de iRG Eco-innovatie wat betreft de nood om eco-innovatie in het onderwijs binnen te brengen. De Raad stelt dat het niet zozeer de bedoeling mag zijn om eco-innovatie als afzonderlijk vak te onderwijzen. Het gaat eerder om het integreren van het eco-denken als invalshoek in andere vakken. Op die manier kan de kennis die wordt opgebouwd in basisvakken als wiskunde, scheikunde, fysica, maar ook de meer algemeen vormende vakken, worden ingezet in functie van de transitie naar een duurzame samenleving.

6. De VRWI waardeert de aandacht die het rapport besteedt aan de noodzaak om een voldoende instroom van kwalitatief opgeleid personeel te garanderen. Daarnaast is bijscholing en specialisatie een absolute 'must'. Het lijkt de VRWI dan ook opportuun om dit rapport tevens voor te leggen aan raden zoals Vliir, Vlhora en Vlor. Tegelijkertijd dringt de VRWI erop aan om deze problematiek verder uit te werken.

CLUSTER REGELGEVING

7. De VRWI ondersteunt de oproep van de iRG aan de overheid om zelf het goede voorbeeld te geven, en nog meer dan in het verleden het 'leading by example'-principe te volgen. Ervaring toont immers aan dat als overheden de rol van 'early adopter' op zich nemen, dit doorgaans daadwerkelijk een 'boost' geeft aan innovatie en vervolgens 'spillovers' genereert naar een groter publiek. Zeker in tijden van crisis, waarin de overheid doorgaans moet bezuinigen, dringt de VRWI er bij de overheid op aan om niet te

beknibbelen op groene O&O-investeringen en innovatiestimulerende openbare aanbestedingen te hanteren.

CLUSTER INNOVATIE- EN INVESTERINGSINSTRUMENTARIUM

8. De VRWI onderschrijft het voorstel van de iRG om, complementair aan een projectmatige O&O-benadering, op korte termijn ook te voorzien in een programmatorische, thematische O&O-benadering. De VRWI merkt op dat deze aanbeveling reeds eerder werd gemaakt door de VRWI zelf en recent nog door de iRG Groene Energie. In zijn advies 163 van 22 december 2011 heeft de VRWI een afwegingskader en beslissingsproces uitgetekend voor de (co)financiering van grote gerichte strategische OO&I-initiatieven in Vlaanderen.

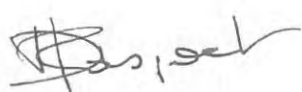
9. De VRWI onderschrijft het pleidooi om te voorzien in een specifiek financieringskanaal voor demonstratieprojecten. Dit vormt momenteel een hiaat in het O&O-instrumentarium. Wel wil de VRWI hier met klem benadrukken dat dit binnen de bestaande structuren en agentschappen moet tot stand komen. Analoog aan de aanbevelingen uit het Soete-rapport staat de VRWI huiverachtig tegenover de creatie van nieuwe instituten en structuren. Eerder dan dat, moet rationalisatie nagestreefd worden. De VRWI verwelkomt dan ook het pleidooi van de iRG m.b.t. het hanteren van de methodiek van 'evidence-based policy-making' (EBPM). Deze benadering combineert strategische visie met flexibiliteit van instrumenten. Dit garandeert enerzijds continuïteit en anderzijds tijdige aanpassingen (o.a. vermijden van instandhouding van overbodige structuren).

10. De VRWI schaart zich achter het pleidooi van de iRG om de Vlaamse strategie inzake eco-innovatie te enten op de Europese initiatieven en keuzes, meer dan tot nog toe het geval was. De Raad onderschrijft ook de iRG-aanbeveling dat Vlaanderen moet trekkerschap opnemen in Europa. Vermits impact verwezenlijken op Europees vlak een intensief proces vereist, zal het hierbij essentieel zijn dat Vlaanderen duidelijke prioriteiten stelt en voldoende nauw focust.

Daarnaast is het belangrijk voor Vlaanderen om zoveel mogelijk te leren van die landen die koploper zijn inzake eco-innovatie, met name Zweden, Finland en Denemarken. Wat hebben deze landen reeds uitgebouwd dat in Vlaanderen kan worden overgenomen?

Daarom waardeert de Raad ook dat in het eindrapport van de iRG zoveel belang wordt gehecht aan de methodiek van 'evidence-based policy-making' (EBPM) en het analyseren van 'good practices'.

11. Tenslotte sluit de VRWI zich aan bij de vraag van de iRG om opvolging na de aflevering van haar eindrapport aan de minister van Innovatie. Om de problematiek van de iRG's aan een ruimer publiek bekend te maken organiseert de VRWI – op vraag van minister Lieten – dan ook een event rond de iRG's Groene Energie, Duurzame Bouw, Duurzame Chemie en Eco-innovatie. De bedoeling van dit event is om de opportuniteiten in deze sectoren te belichten en verder te debatteren over hoe de overheid deze kan faciliteren. Zowel het Vlaamse als Europese beleid komen aan bod en minister van Innovatie Ingrid Lieten zal tijdens haar slotwoord aangeven welke stappen zullen worden ondernomen naar aanleiding van de aanbevelingen van de iRG's.

Danielle Raspoet
Secretaris

Dirk Boogmans
Voorzitter

VLAAMSE RAAD
VOOR WETENSCHAP
EN INNOVATIE

FLEMISH COUNCIL
FOR SCIENCE
AND INNOVATION

KOLONIËNSTRAT 56
B-1000 BRUSSEL
WWW.VRWI.BE

T +32 2 212 94 10
F +32 2 212 94 11
INFO@VRWI.BE

D. BOOGMANS | VOORZITTER
D. RASPOET | SECRETARIS

